Ч. 93 Середа 28 цвѣтня (10 мая) 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адмiнiстрацiя: улица Чарнецкого ч. 8.

Редакцiя: ул. Францiсканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламацiи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адмiнiстрацiи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провiнцiи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлыи рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Соймъ краєвый.

(*XV засѣдане, 4 сесiѣ, VI перiоду зъ дня 8 мая*).

По вôдчитаню спису петицiй, пôдпиравъ пос. Фр. Єнджейовичь петицiю громады Белзця о запомогу, титуломъ великихъ выдаткôвъ на шупасництво. — Зъ порядку дневного вôдôслано справоздане Выдѣлу краєвого о скликуваню соймôвъ краєвыхъ до дотычнои комiсiѣ. Одобрено выбôръ пос. Меч. Онишкевича зъ курiѣ бôльшои посѣлости бережаньского округа выборчого.

При справозданю комiсiѣ шкôльнои о справозданю краєв. Рады шкôльнои о станѣ середныхъ шкôлъ, забравъ голосъ пос. Антоневичь и доказувавъ, що Соймъ повиненъ стояти на сторожи интересôвъ родичѣвъ та звернувъ увагу на розпорядженє, котрымъ знесено квалiфiкацiю; родичамъ вôднято можнôсть контролѣ надъ дѣтьми, а дѣти стратили заохоту до пильнои працѣ. Родичѣ жалують ся, що вôдношенє учителѣвъ до ученикôвъ змѣнило ся на некористь. Давнѣйше бувъ учитель вôтцемъ ученика, а теперь єсть вôнъ всѣмъ иншимъ: прокураторомъ, обжалувателемъ, судьєю — лишь не вôтцемъ. Бесѣдникъ старає ся бути такимъ вôтцемъ, але просить о тайну, щобы о тôмъ не довѣдалась кр. Рада шкôльна, бо мôгъ бы мати зъ тои причины неприятности. Дальше жалувавъ ся бесѣдникъ на методу ученя языка нѣмецкого черезъ конверзацiю и казавъ, що лѣпше було бы завести выкладъ одного предмету въ нѣмецкôмъ языцѣ.

Пос. о. Ковальскiй поднѣсъ, що маємо обовязокъ выховувати нашу молодѣжь морально, выховувати такъ, щобы выробила собѣ ясне понятє о тыхъ працяхъ цивiлiзацiйныхъ, якѣ чекають єѣ въ будучности. Обовязокъ той вкладає на насъ писаный законъ, але вписаный въ нашихъ серцяхъ природою и Богомъ. Въ нашихъ школахъ єсть якась схиблена рôвновага межи наукою матерiяльною а тымъ духомъ моральнымъ, якiй повиненъ овѣвати працѣ учителѣвъ и ученикôвъ. Треба бы ужити радикальныхъ средствъ, щобы лихо направити. Треба конче вернути до правдивыхъ жерелъ оживляючихъ: до вѣры и релiґiѣ, але до того треба людей зъ правдивымъ посвященємъ. Закиньмо всякѣ нацiональнѣ споры „ты Полякъ а я Русинъ“, и старaймо ся поправити вôдносины шкôльнѣ, бо школа, то наша будучнôсть.

Пос. Вол. Козловскiй подякувавъ кр. Радѣ шкôльнôй за очевидный поступъ на поли шкôльництва, а вôдтакъ пôдносивъ деякѣ хибы на поли нашого шкôльництва, якъ: перетяженє директорôвъ справами адмiнiстрацiйными, хибы деякихъ учебникôвъ и т. д. — Вiцепрезидентъ кр. Рады шкôльнои п. Бобжиньскiй, вôдповѣдаючи попереднымъ бесѣдникамъ заявивъ, що кр. Рада шкôльна не знає нѣякои протекцiйности, але въ кругахъ учительскихъ удержує ся переконанє, що протекцiя щось значить. Директоры не обходять ся такожь зле зъ суплентами и старшими професорами. — Промавлявъ ще пос. В. Дѣдушицкiй доказуючи, що о релiґiйне выхованє молодѣжи повинно бы старати ся само духовеньство, бо оно має застереженый вплывъ въ тôмъ напрямѣ.

По сѣмъ ухвалено внесеня комiсiѣ зъ резолюцiєю до Правительства, щобы оно збôльшило платню учителѣвъ шкôлъ середныхъ и дало можнôсть авансу.

Соймъ ухваливъ припоручити правительству, щобы оно утворило новый судъ повѣтовый въ Яблоновѣ въ Коломыйщинѣ. Такъ само поручено правительству вылучити громаду Новошинъ зъ суду повѣтового въ Бурштинѣ и староства въ Рогатинѣ а прилучити до Журавна и Жидачева.

Пôдъ конецъ засѣданя поставивъ пос. Меруновичь внесенє въ справѣ ухваленя резолюцiѣ взываючои правительство до заведеня примусу асекурацiйного. Пос. Телишевскiй интерпелювавъ въ справѣ нищеня лѣсôвъ въ турчаньскихъ горахъ.

Внесенє пос. Окуневского

предложенє Соймови краєвому въ справѣ заложеня женьскои ґимназiѣ въ Галичинѣ знайшло голосный вôдгомôнъ въ краю. Ото панѣ Стефанiя Пшеджимiрска, властителька бôльшои посѣлости въ Сѣраковѣ пôдъ Перемышлемъ написала листъ до пос. Окуневского, въ котрôмъ подякувавши єму за порушенє такъ важнои справы въ Соймѣ краєвôмъ, заявила, що готова записати що найменше суму 50.000 зр., зъ котрои вôдсотки пошли бы по єѣ смерти на жѣночу ґимназiю. Панѣ Пшеджимiрска просила пос. Окуневского повѣдомити о тôмъ, кого потреба, и повѣдомити єѣ о дальшôй судьбѣ того внесеня. Коли отже знайшла ся вже навѣть такъ велико-душна леґатарка, то думаємо, не вôдъ рѣчи буле внесенє пос. Окуневского до ширшои вѣдомости подати. Дръ Окуневскiй такъ каже въ своѣмъ внесеню:

Якъ довго число женщинъ вôдповѣдає бôльше менше числу мужчинъ, т. є. доки оно менше вôдъ числа мужчинъ — а и держава своими порядками не стоить сему на перешкодѣ, або коли бы хочь господарка домашна могла заняти лишнѣ руки жѣночѣ и дати имъ са-

---

38)

КУМА ЖУРБА.

ПОВѢСТЬ

Г. СУДЕРМАНА.

(Дальше).

XIX.

Лѣта минали. Обѣ сестры давно були вже щасливыми жѣнками, посаги имъ выплачено, а шваґры починали вже вôдъ часу до часу позычати грошей у Павла.

Якъ же спокôйно було теперь, якъ тихо у двôрку! Вправдѣ бэтько походжавъ теперь на кули по домѣ и городѣ, але ставъ уже занадто лѣнивымъ, щобы наново набрати охоты до обнятя власти дома. Павло не мôгъ нѣчого иншого зробити для него, хиба те, що казавъ єму варити єго любимѣ стравы, не вымѣрювавъ єму занадто скупо порцiй такъ дуже хваленои кминôвки зъ имбиромъ и на Рôздво що року справлявъ єму новый календарь. Все те повинно було зовсѣмъ вдоволити старого, бо й справдѣ не потребувавъ нѣчого бôльше — вôнъ ставъ уже такимъ потяжкимъ, що навѣть прогульки до мѣста не принаджували єго, — але чимъ бôльше розростало ся єго тѣло въ тôмъ добробутѣ, тымъ душа єго щоразъ бôльше гôркла и ставала упертою. Цѣлыми годинами мôгъ думати и тодѣ страшно було видѣти, якъ у той задумѣ вôнъ скреготавъ зубами або грозивъ затиснеными кулаками. Мѣжь иншими мавъ и таку одну манiю, що сынъ гнобить єго та стручає на пôдрядне становище, щобы собѣ присвоити славу великихъ идей, котрыхъ творцемъ бувъ вôнъ, а чимъ бôльше доходôвъ давало торфовище, тымъ бôльше казивъ ся вôнъ, обраховуючи, кôлько бы то принесло було єго акцiйне товариство! Не щадивъ и мiлiонôвъ, бо и по щожь мавъ собѣ жалувати...

Але крôмъ того ще й инша думка вылягла ся въ найтемнѣйшôмъ закутку єго душѣ; то бувъ плянъ пôмсты на Дуґлясѣ; той плянъ лелѣявъ вôнъ у своѣй душѣ и не зраджувавъ єго нѣкому. Навѣть зятямъ, котрымъ все розповѣдавъ, нѣколи не згадавъ сего. Однакъ разъ сказавъ Ульрикъ Павлови:

— Стережи ся, бо старый щось задумує противъ Дуґлясôвъ.

— Щожь такого? — вôдповѣвъ нѣбы байдужiй, хочь самого вже то неразъ непокоило.

Незамѣтно и тихо плыло житє Павла день за днемъ. Цѣле своє житє посвятивъ вôнъ теперь низькôй, щоденнôй журбѣ о маєтокъ и грошѣ, однакъ тѣ дорôбки не справляли єму нѣколи приємности. Не мавъ уже нѣкого, для кого бы мавъ жити, и працювавъ, самъ не знавъ по що? — мовь той кôнь, що тягне плугъ, а не дбає, що робить той плугъ, тягненый по терню. Неразъ и мѣсяцѣ минали, а вôнъ не заглянувъ у свою душу. И не свиставъ уже нѣколи. Ся давна єго розрывка була бы збудила въ нѣмъ давнѣ думки и муку, а вôнъ боявъ ся того, хочь все таки на тѣ часы, въ котрыхъ мôгъ ще розмавляти зъ собою тонами, дививъ ся, мовь на утраченый рай.

Часами дуже гôрко було єму, коли порôвнавъ цѣль своєѣ працѣ, своихъ заходôвъ, клопотôвъ и безсонныхъ ночей зъ тымъ, що давъ въ замѣну. То, що давъ, здавало ся єму чимсь незмѣрно гордымъ, великимъ, богатымъ, ущасливляючимъ, лише не вмѣвъ найти на то властивои назвы.

И тыхъ думокъ вôдпекувавъ ся вôнъ, а позбувавъ ся ихъ найлекше такъ, що вынаходивъ собѣ яку нову працю и тодѣ богато часу минало, закимъ на ново збудилась у нѣмъ та недуга.

Фôльварокъ пôдносивъ ся що року. Довгъ Дуґляса сплачено, поля давали прекраснѣ жнива, на лукахъ пасла ся гарна худоба. Цѣлый двôръ мавъ одягнутись въ иншу одежу. Дôмъ мешкальный, стайнѣ, оборы — все те мало бути зовсѣмъ перебудоване. И справдѣ одной весны подвôрє зароило ся вôдъ рôжныхъ ремѣсникôвъ. Давный двôръ розвалено, а Павло збудувавши для себе на якiйсь часъ деревляну шопу,

мымъ удержане, тогдѣ бы можна жѣнку полишити єѣ самопомочи власнôй и приготовляти єѣ въ молодôмъ вѣцѣ тôлько до обовязкôвъ матери и господинѣ дому.

Та коли народочислене зъ 1890 р. въ однôмъ нашôмъ краю выказує на 3,260.438 мужчинъ (разомъ зъ войскомъ) 3,347.385 женщинъ, такъ що на 1.000 людности припадає 493 мужчинъ а 507 женщинъ; коли на 65.639 вдôвцѣвъ мужчинъ припадає ажь 227.795 вдовиць, коли рим. кат. духовеньству невôльно зовсѣмъ а гр. кат. другій разъ женити ся; коли въ офіцерскôмъ станѣ заведено велики̂ кавціѣ, такъ що офіцирамъ майже неможливо женити ся; коли платня молодыхъ урядникôвъ єсть такъ мала, що имъ такожь годѣ женити ся; коли господарка фабрична вôдняла многимъ женщинамъ можнôсть всякого заробку — то полишати при такихъ вôдносинахъ цѣлу, фізично слабшу половину роду людского безъ помочи державы и краю, се тяжкій грѣхъ, котрый на цѣлôй суспôльности мусить вôдомстити ся.

Одвѣчальнôсть державы и краю мусить бути тутъ тымъ тяжша, що вôднимає ся можнôсть супружества головно жѣнцѣ середного стану, тôй жѣнцѣ, для котрои задля браку маєтку и недостаточного пôдготовленя наукового до самостôйного та вôдповѣдного єѣ станови удержаня, супружество стає заразомъ пытанемъ житя.

Тожь пôдписани̂ домагають ся, щобы, идучи за примѣромъ усѣхъ европейскихъ державъ и за примѣромъ цѣлои пôвнôчнои Америки; идучи за голосомъ всѣхъ наиинтеліґентнѣйшихъ жѣнокъ въ цѣлôмъ нашôмъ краю, руского вѣча жѣночого въ Стрыю, яке вôдбуло ся у вересни 1891 р., загального вѣча жѣночого, яке вôдбуло ся минувшого року у Львовѣ, голосу интеліґентныхъ жѣнокъ-Польокъ зъ Кракова, домагаючихъ ся заснованя высшои жѣночои школы въ Краковѣ и петицій галицкихъ та буковиньскихъ Русинокъ до рады державнои — дати нашимъ жѣнкамъ можнôсть заробкованя въ званяхъ, вымагаючихъ строгого наукового пôдготовленя.

Подавши жѣнкамъ науково-фахове образоване а тымъ самымъ можнôсть заробкованя при помочи науки: а) збôльшимо число супружествъ, котри̂ дотеперь часто для того були неможливи̂, що заробокъ чоловѣка не выстававъ на удержане родины, а жѣнка сама нѣчого заробити не умѣла; б) дамо можнôсть тымъ жѣнкамъ середного стану, котрымъ не судилось выйти за мужъ, честного и ублагороднюючого заробку; в) жѣнки, котрыхъ природа одарила высшими здôбностями, не будуть при недостачи удержаня приневолени̂ збôльшати конкуренцію тыхъ нещастныхъ робôтниць голки и т. п., робôтниць не могучихъ при найтяжшôй роботѣ заробити навѣть на прокормлене самыхъ себе; г) увôльнимо тысячѣ дѣвчатъ вôдъ тяжкои и нещастнои для нихъ конечности уважати супружество за пытане свого истнованя и выходити замужь задля кусника хлѣба.

Вносять прото пôдписани̂:

Высокій Соймъ зволить ухвалити:

Взываєся Выс. Правительство, щобы приступило въ найблизшôй будучности до заснованя не разѣ хочь однои жѣночои ґімназіѣ въ краю, а при тôмъ взяло пôдъ розвагу, чи бы не дало ся переобразувати одну изъ истнуючихъ выдѣловыхъ дѣвочихъ шкôлъ въ той способъ, щобы чотири высши̂ клясы школы выдѣловои женьскои у Львовѣ доповнити предметами низшои мужескои ґімназіѣ, а до тыхъ клясъ додати чотири высши̂ клясы, вôдповѣдаючи̂ высшôй ґімназіи мужескôй.

Переглядъ політичный.

Зачувати, що соймъ галицкій закôнчить дня 18 с. м. нарады. Дня 25 с. м. зберуть ся у Вѣдни спôльни̂ Делеґаціи.

Сегорôчни̂ маневры на Угорщинѣ мають бути величавѣйши̂ якъ всѣ дотеперѣшни̂ французски̂ и российски̂. На маневры ти̂, котри̂ вôдбудуть ся въ осени коло Прешбурґа, приѣде такожь и нѣмецкій цѣсарь.

Зъ Петербурга доносять, що тамъ въ т. зв. Выборґскôй части выкрыто якесь тайне товариство революційне, до котрого належали студенты университетски̂ и старши̂ ґімназіясты. Въ наслѣдокъ того арештовано 18 особъ. На слѣдъ того товариства навело поліцію убите якогось студента, котрого убили єго товаришѣ два медики коло Плюша при варшавскôй зелѣзници.

Новинки.

Львôвъ дня 9 мая.

— **Громадѣ Опôльско,** въ повѣтѣ сокальскôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 200 зр. запомоги на будову церкви.

— **Є. Е. Левъ Билиньскій,** президентъ державныхъ зелѣзниць, приѣхавъ вчера до Львова.

— **Вѣсти зъ епархіѣ львôвскои:** Презенты одержали оо.: Исид. Зельскій на Милятинъ, Ант. Зарыхта на Чижикôвъ, Мих. Винницкій въ Новосѣлкахъ лончь, Петро Гаранюкъ на Осташôвцѣ, Иванъ Сендецкій на Золотники. — Канонічну институцію одержали оо.: Лука Несторъ на Ремизôвцѣ, Ив. Кулицкій на Маркопôль и Ром. Шепаровичъ на Добряны. — Право уживати вôдзнакъ крилошаньскихъ одержавъ о. Сильв. Гардзиньскій парохъ Середополець.

— **Вѣсти зъ епархіи перемыскои.** Канонічну институцію одержали оо.: Алекс. Струсевичъ на Завадôвъ дек. яворôвского, Андр Борисевичъ на Дрогоѣвъ дек. перемыского, Мих. Петровскій на Гусне дек. высочаньского, Мих. Єднакій на Нагуєвичѣ дек. мокряньского. — Испытъ на катихитôвъ шкôлъ народныхъ вложили о.: Дан. Куцѣй, Брон. Давидовичъ, Теод. Костишинъ и трехъ богословôвъ въ 4 року: Юл. Будзиновскій, Брон. Гоцкій, Ив. Станчакъ. — Заступникомъ професора катихитики и методики при перемыскôй семинаріи духовнôй именованый о. Володим. Паславскій сотрудникъ катедральный.

— **Вечерницѣ** въ честь 32-гихъ роковинъ смерти Т. Шевченка, вôдложени̂ давнѣйше, вôдбудуть ся въ Станіславовѣ заходами товариствъ: „Руска Бесѣда", товариства „Рускихъ женщинъ" и філіѣ „Просвѣты" въ понедѣлокъ дня 15 с. м. въ сали касиновôй.

— **Якъ заводити народну ношу?** О. Михаилъ Струминьскій парохъ въ Скварявѣ, повѣта золочѣвского, впавъ на добру гадку, якъ заводити въ селѣ народну ношу и тымъ бодай въ части подносити краєвый промыслъ та спиняти ту моду, яку заносять въ мѣстъ та мѣсточокъ до сѣлъ наши̂ жидки накидаючи селянамъ звычайно найбôльше дранте такъ звану крамщину найлихшого рода. Наочный свѣдокъ о. В Єверскій розказує, що мавъ нагоду бачити въ скварявскôй церквѣ дѣвчата въ полотнянкахъ вышиваныхъ заполочію пôсля взôрцѣвъ народнои орнаментики. Тому що въ селѣ стала прокидати ся мода на одѣжь въ крамщины, то о. парохъ заохотивъ двѣ дѣвчинѣ, щобы свои святочни̂ полотнянки прикрасили вышивками въ заполочи, и въ тôй цѣли давъ имъ въ дарунку заполочь, а вôдтакъ для вôдзнаки въ церквѣ уставивъ ихъ пôдчасъ Великодныхъ святъ на передовôмъ мѣсци зô свѣчками. Се припало другимъ до сподобы, и теперь майже всѣ дѣвчата старають ся о вышивани̂ полотнянки. Такимъ способомъ, якъ то зробивъ о. Струминьскій, можна бы въ многихъ сторонахъ нашого краю не лишь пôддержати але й ново завезти народну ношу а тымъ самымъ пôддержувати и краєвый промыслъ та дати многимъ людемъ добрый заробокъ; треба бы однакожь не лишь заводити моду на народни̂ строѣ але и старати ся о то, щобы робота тыхъ строѣвъ була вôдповѣдно роздѣлена, щобы свои люде ихъ выробляли и свои носили.

— **Стація ратункова** у Львовѣ зачала вчера свою дѣяльнôсть. Товариство ратункове оголосило при тôй нагодѣ вôдозву до мешканцѣвъ мѣста и въ нѣй каже, що цѣлею товариства єсть даване безплатнои помочи на всѣхъ мѣсцяхъ, въ кожду пору и при всякôй нещаснôй пригодѣ. Перша помôчь значить богато и улекшує дальше лѣчене. До того потрѣбна товариству помôчь вôдъ усѣхъ мешканцѣвъ мѣста и тому взывае ихъ до вступленя въ члены товариства.

легко спонукавъ батька, щобы перейшовъ жити якійсь часъ у котрого зятя.

— Вже я ту нѣколи не верну — говоривъ на вôдъѣзднôмъ — не можу вже довше дивити ся на твою дурну господарку.

А таки першимъ, що на осѣнь прийшовъ до нового двора, бувъ старый. Засѣвъ выгôдно у своимъ фотели и вôдъ теперь уже й на зятѣвъ нарѣкавъ. Видко було, що не дуже то ласкаво зъ нимъ обходили ся.

— Нема вже теперь для мене мѣсця на цѣлôмъ свѣтѣ, де бы я мôгъ зложити голову на спочинокъ — воркотѣвъ собѣ лѣниво та простягавъ ся на мягкихъ подушкахъ фотеля.

Слѣдуючои весны по черзѣ прибули господарски̂ будынки, особливо стодола мала бути взôрцемъ величавого сѣльского будôвництва, яко памятникъ на споминъ тои нещасної ночи, що матѣрь смертельно вразила.

Селянинъ, що теперь переѣздивъ полемъ, радъ-нерадъ мусѣвъ пристанути, щобы зблизька оглянути гарни̂ будынки, котри̂ вже здалека полыскували єму червоными дахами, а неоденъ хитавъ тôлько головою, бо знавъ, кôлько то заходу при такôмъ будованю.

Тымчасомъ на торфовищи бухала чорна Зоська темными клубами дыму, ножѣ машинъ до витинаня застрягали глубоко въ липкôмъ грунтѣ, а праса працювала помалу и мовчки, мовь добродушна худоба домашна. Нова шопа свѣтила здалека бѣлыми стѣнами у свѣтлѣ сонця, а довкола неи зносили ся довги̂, чорни̂ муры прасованыхъ цеголокъ торфовыхъ. Ти̂ цеглы були збити̂, тверди̂, тяжки̂, мали небогато волокна, за тежь богато частинъ угляныхъ. Безъ труду поборювали они всяку конкуренцію и тѣшили ся заслуженою славою широко ажь до Королевця.

Павло, що у своихъ промысловыхъ подорожахъ неразъ стрѣчавъ ся зъ чужими людьми, зазнавъ такого щастя, що єго всюды витали, якъ поважного чоловѣка и що властителѣ великихъ маєткôвъ, загально поважани̂, обходили ся зъ нимъ, якъ зъ рôвнымъ. Та се не було єму приємно.

Коли тôлько приязно стискавъ єму хто руку або бажавъ и на дальше такого поводженя, або вкôнци просивъ єго въ гостѣ, просивъ такъ, мовь о ласку яку, то вôнъ все задававъ собѣ потихо пытане: „Чи той чоловѣкъ кпить собѣ зъ мене?" И хотяй знавъ, що ти̂ зовсѣмъ не кплять собѣ зъ него, то все таки бувъ радъ, коли мôгъ утечи зъ ихъ товариства.

— Бо й чомужь не прийшли они до мене давнѣйше, ти̂ всѣ, що нинѣ для мене таки̂ зычливи̂? — говоривъ собѣ, — тодѣ, коли я бувъ въ нуждѣ, де всяке сердечне слово було бы менѣ принесло хосенъ. Нинѣ я вже завмеръ, якъ палиця, зрубана зъ живого дерева,—нинѣ вже запôзно.

А та амбіція єго ишла дальше и щоразъ дальше....

И наче самъ Богъ благословивъ єго працю сего року, — року семого по смерти матери, збôже выросло таке гарне, таке пышне, — дощь и сонце приходили все такъ въ пору, що людямъ ажь якось немило було дивитись на таки̂ богати̂ дары Божи̂ и пытали ся мимоволѣ: „Чи такій незвычайный урожай може выйти на добро?"

— Певно щось стане ще на перешкодѣ, градъ або що инше — говоривъ Павло, котрый все бувъ приготовленый на найгôрше. Отже нѣ! Высоко наложени̂ возы, оденъ по другôмъ, заѣзджали до стодôлъ, такъ, що все по сами̂ береги було повно золотого зерна всякого збôжа.

Павла и се не радувало. Чимъ бôльше громадили ся достатки и видко було всюды плоды працѣ єго, тымъ бôльше доскулювала єму єго журба. Хто бы єго бувъ бачивъ, якъ зъ поморщенымъ чоломъ, зъ похиленою головою ишовъ по подвôрю помалу, той мôгъ бы подумати, що то чоловѣкъ, котрый по уха задовживъ ся, не знає, якъ выдобути ся зъ довгôвъ и чує вже нôжь на горлѣ.

Въ тôмъ самôмъ часѣ вычитавъ въ часописи, що Гальшка заручила ся. Имена Гальшки Дуґлясъ и Леська Геллеръ були тамъ побôчь себе выдруковани̂. Анѣ єму вôдъ того не було жалко, анѣ навѣть не зжахнувъ ся,

— **Сегорôчна весна.** Зъ Буковска доносять, що оногды селянка Анна Спеханя, вертаючи въ Буковска домôвъ въ Карликовѣ замерзла на поли. Гарный май!

— **На выставѣ штукъ красныхъ** выставлено на кôлька днѣвъ адресу и євангеліє, котрѣ повезуть Русины въ дарунку Є. Св. Папѣ зъ нагоды его ювилею. Рѣзьбы фіґуральнѣ выконавъ проф. Белтовскій, орнаментаційнѣ Жакъ пôсля власнои композиціѣ а карта до адресы єсть роботы артиста-маляря Дембицкого.

— **Зô ставу Пелчиньского** у Львовѣ выдобули вчера тѣло мужчины, може 23 лѣтного, бѣлявого и росту середного. Мавъ на собѣ сиву одежу и чоботы въ холявами. Въ ставѣ лежавъ уже зо двѣ недѣли. Хто вôнъ, поки-що не знати. Мабуть то якійсь самоубійникъ.

— **Великій огонь** навѣстивъ дня 1 мая мѣсточко Уляновъ въ повѣтѣ ниськôмъ. Самыхъ домôвъ мешкальныхъ погорѣло 81; на щасте були домы въ выимкою 12 обезпечени. Вôдъ 7 лѣтъ погорѣвъ Уляновъ вже четвертый разъ. — Въ ночи зъ 2 на 3 с. м. на передмѣстю Блѣхъ у Самборѣ згорѣли три домы вартости 4610 зр. и товару на 4250 зр. Въ огни втратило житє такожь двоє дѣтей израильскихъ. До загашеня грôзного огню причинивъ ся дуже 77 полкъ пѣхоты.

— **Филемонъ Залескій,** славный дефравдантъ почтовои касы у Вѣдни, що то перебраный за дѣвчину втѣкъ бувъ до Америки, находить ся теперь у вязници коломыйского суду. Вôдсидѣвши сѣмь лѣтъ вязницѣ, волочивъ ся по Австріи и приѣхавъ до Галичины, щобы звôдси выѣхати до Россіи. Въ Коломыи не стало єму грошей, але вôнъ умѣвъ собѣ порадити. Пôдъ фалшивымъ прôзвищемъ писавъ письма до полкôвъ въ рôжныхъ мѣсцевостяхъ, де нарѣкавъ на свою недолю и просивъ о помôчь. Офіцыры складали грошѣ и посылали єму, бо думали, що се посылають знакомому. Вкôнци вдала ся въ то жандармерія и увязнила єго.

— **Смерть вôдъ грому.** Зъ Туря коло Бродôвъ доносять: Дня 4 мая около години 5 зъ полудня надтягнула вôдъ заходу величезна хмара, поливъ ся дощь, а громы оглушували страшнымъ гукомъ. Люде були тогды въ поли, садили бараболю И отъ лучивъ ся нещасный выпадокъ: грôмъ убивъ жѣнку Прокопа Сандового, молоду 26-лѣтну Анну, що ледви третій рôкъ була замужною. Шматє на нѣй спалило ся и волосє на головѣ згорѣло. Дѣтей не лишила.

— **Мôсть зелѣзничій на Прутѣ** въ Дорѣ розпочавъ ся будувати дня 3 мая. Мôстъ сей буде 65 метрôвъ довгій и буде збудованый цѣлый зъ тесаного каменя. Такого моста нема доси нѣгде зъ выимкою одного въ Америцѣ и то не зелѣзначого. Посвяченє угольного каменя вôдбуло ся дня 3 мая о 11-тôй годинѣ въ рана. Чину посвяченя доверпшивъ о. Блоньскій, мѣсцевый парохъ и кс. Богданъ.

— **Постникъ Таннеръ** звѣстный въ цѣлôмъ свѣтѣ зъ пробъ голодовыхъ, выскочивъ сими днями зъ вôкна одного готелю въ Лондонѣ и убивъ ся на мѣсци. Таннеръ вславивъ ся своимъ голодованємъ и найшовъ численныхъ наслѣдувачѣвъ, зъ котрыхъ Италіянець Суччі бувъ найлѣпшимъ, однакъ не довѣвъ до того, що Таннеръ. Яка була причина самоубійства, не знати, однакъ певно, що не недостатокъ. Таннеръ жививъ ся вынайденымъ собою плыномъ, котрого тайный складъ забравъ зъ собою до гробу.

— **Духовна місія.** Вôдъ дня 26 цвѣтня до 3 мая вôдбувала ся въ Иванчанахъ духовна місія. Проповѣди голосили прехорошо Всеч. оо. Василіяне: Висаріонъ Куликъ, Иосафатъ Мальчиньскій, Миронъ Хмѣлевскій и Єремія Ломницкій. Хочь пора не сприяла, бо бувъ дощь зъ снѣгомъ, однакъ кôлька тысячѣвъ народу слухало слова божого. Подивлялисьмо оо. місіонарѣвъ, котрѣ на слотѣ голосили науки. Нарôдъ прибувъ о кôлька миль, бо изъ Збаража було надъ тысячь. Сповѣдати помагали Вп. оо. Садовскій, Заячкôвскій, Краснопера и Сыроѣдôвъ. Користь зъ наукъ видко було по тôмъ, що весь нарôдъ, слухаючій проповѣдей, тиснувъ ся до сповѣди. А коли оо. Міссіонарѣ опускали Иванчаны, то хочь була слота, нарôдъ зъ цѣлого села въ святочныхъ одѣняхъ працавъ ихъ середъ плачу. Кождый тиснувъ ся уцѣлувати руки отцѣвъ Василіянъ и на колѣнахъ просили о благословенє.

С.

Господарство, промыслъ и торговля

— Станъ засѣвôвъ. Зъ надъ Збруча доносять, що тамъ морозы, вѣтры и посуха въ послѣдныхъ часахъ наробили богато шкоды въ засѣвахъ. Сѣйба розпочала ся була ще около 20 марта, весна була отже досыть вчасна и було навѣть тепло а теперь, зъ початкомъ мая було и по 5 степенѣвъ морозу. Земля вôдъ посухи попукала и вôдслонила корѣнє озиминъ а морозъ повытягавъ ихъ зъ землѣ такъ дуже, що цѣлѣ корчики збôжа лежать горѣ корѣнемъ. Ланы, первѣстно зеленѣ и краснѣ, выглядають нинѣ чорно якъ бы вôдлôгъ. Жито и пшеницю переорюють цѣлыми ланами. Не лѣпше такожь и зъ яриною; горохъ и бôбъ вчасно покôльчили ся, почали сходити и мерзнуть вразъ зъ землею до 8 центіметрôвъ глубоко. Рѣпаку не зостане навѣть на насѣнє. Цѣлѣ ланы покрыла плѣснь и ширить страшну воню згнилины. Нинѣ вже станъ засѣвôвъ єсть дуже сумный и Богъ знає, що то дальше буде, скоро станъ воздуха не змѣнить ся на лѣпше. — Такъ само сумнѣ вѣсти надходять и зъ Перемыского. Пшеницю въ многихъ мѣсцяхъ выѣли мышѣ, котрыхъ минувшои осени було дуже богато. Жита потерпѣли дуже въ наслѣдокъ приморозкôвъ та вѣтрôвъ и выглядають дуже лихо. Рѣпаки вымерзли майже всюды и треба ихъ буде переорювати. Бараболя вымерзла въ многихъ сторонахъ въ зимѣ и треба єѣ було продати до горалень; попытъ за нею єсть великій и платять 1 зр. 40 кр. до 2 зр. за 100 кільо. Сѣйба розпочала ся ще 29 марта и майже вже скôнчила ся, але до нинѣ не зôйшли навѣть найраншѣ засѣвы. — Зъ Туря коло Бродôвъ доносять, що засѣвы тамъ незгôршѣ, озимина показує добре, лишь ячмена и вôвсы потерпѣли вôдъ морозôвъ и студени. Такожь и трава змерзла. И се власне бѣда, бо нѣкуды дѣнути ся зъ худобою. Зимою зъѣла усю пашу, выгнати на траву годѣ, а купити пашѣ нема за що. Заробôткôвъ нема, люде бѣдують. Дехто ходить копати каналъ, що будують єго вôдъ Туряньскихъ Гутискъ до Олеська, але тамъ натовпъ людей такій, що не можна доступити. Платня не велика, бо за день тяжкои роботы ледви можна заробити 40—50 кр., а працює 300 до 400 робôтникôвъ. Отже за-для того заробокъ упадає. А тутъ дорожня, ще й дровъ не стає. За фѣру гилякъ треба платити 2 зр., за трохи лѣпшій опалъ 3 зр. Словомъ, така бѣда, що й дыхати годѣ.

— Гончарска школа въ Коломыи отвирає дня 6 червня с. р. практичный курсъ для робôтникôвъ-стрихарѣвъ, щобы фабрикамъ дренъ, дахôвокъ и цегольнямъ дати фахово вывченыхъ робôтникôвъ. Кандидатъ на практичный курсъ мусить выказати ся, що єсть челядникомъ гончарскимъ або робôтникомъ цегольнѣ, фабрики дренъ або дахôвокъ. Наука вôдбуває ся безплатно и не треває довше, якъ чотыри тыжднѣ. Кандидаты мусять самѣ удержувати ся. Зголошеня треба адресувати до дирекціѣ краєвои школы гончарскои въ Коломыи.

— **Станъ воздуха** за минувшѣ добы числячи вôдъ 12 год. въ полуд. дня 8 мая до 12 год. въ полудне дня 9 с. м.: середна теплота була + 10·3° Ц., найвысша + 14·0° Ц. (вчера по полудни), найнизша + 8·0° Ц. въ ночи. Барометеръ иде въ гору (768). Вѣтеръ буде пôвнôчный, мѣрный, теплота обнизить ся до + 8·0° Ц., небо буде переважно захмарене, малый дощь, впрочôмъ погода.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 8 с. м.: пшениця 8·— до 8·50; жито 6·25 до 6·50; ячмѣнь 5·— до 6·—; овесъ 5·50 до 6·—; рѣпакъ 11·50 до 12·—; горохъ 6·50 до 9·50; вика 4·75 до 5·50; насѣнє льняне 11·75 до 12·—; бôбъ 9·50 до 11·—, бобикъ 4·75 до 5·—; гречка —·— до —·—; конюшина червона 64·— до 73·—; бѣла 68·— до 85·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 24·— до 25·—; анижъ 40·— до 41·—; кукурудза стара 5·— до 5·80; нова —·— до —·—; хмѣль —·— до —·—; спірітусъ готовый 14·75 до 15·25.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 9 мая. Приѣхала тутъ Найд. Архікн. Ґізеля зъ донечкою. На двôрци въ Пенцінґу повитавъ ихъ Є. Вел. Цѣсарь и всѣ поѣхали до Ляинцъ.

Прага 9 мая. На вчерашнôмъ вечѣрнôмъ засѣданю сойму промавляли ческѣ послы за одностайнымъ складомъ краєвои рады культуры; Нѣмець Гайнцель и кн. Лобковичь були за задержанємъ подѣлу, бо вôнъ показавъ ся добрый.

Рєка (Фіюме) 9 мая. Приѣхавъ тутъ кн. Фердинандъ болгарскій зъ женою въ найбôльшôмъ инкоґніто и нинѣ рано поѣхавъ до Будапешту.

Парижъ 9 мая. Палата выбрала Льокроа віцепрезидентомъ.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Краховецкій.

лишь якійсь сумный усмѣхъ вдоволеня окруживъ єму уста и вôнъ шепнувъ тихо:

— Тажь я то заразъ казавъ.

А потôмъ прийшла єму на думку та карточка, що єѣ давно Ердманы пустили зъ рукъ до рукъ, щобы єму доскулити. Та карточка була подôбно написана, якъ се оголошенє въ часописи, лише єго власне имя стояло тодѣ на тôмъ мѣсци, де нинѣ було чуже. А то чей не все одно!

Кôлька лѣтъ не бачивъ уже єѣ. Хочь ихъ ґрунты були сумежнѣ, то зôйтись — не зôйшли ся они нѣколи. Бѣлый дôмъ яснѣвъ у єго вôкнѣ такъ, якъ тодѣ, коли въ єго дитячôй души збудилось бажанє, вôдвѣдати єго, але маґічный блескъ, що окружавъ єго тодѣ, тому пятнайцять лѣтъ, теперь щезъ пôдъ тѣнями будденного житя.

— Нехай жиє щасливо! — сказавъ, и єму здалось, що то бажанє достаточною вôдрадою для него.

Слѣдуючои недѣлѣ бувъ молебенъ въ церквѣ, щобы подякувати Богу за щасливѣ жнива. Павло сидѣвъ десь въ кутѣ лавки, слухавъ звуку орґанôвъ и молитвъ священика. Сонце свѣтило тысячами красокъ, ломило ся весело у закрашеныхъ шибахъ вôконъ — такъ само, якъ въ той часъ, коли вôнъ и Гальшка приступали до першого причастія, — але ще бôльше понура и може ще сумнѣйша у своѣй сѣрôй одежи стояла и теперь ще та сива женщина та споглядала запалыми очима на него....

— И я обходжу нинѣ свято жнивъ — подумавъ собѣ — жнивъ моєѣ молодости, та оно якось не дуже веселе....

Богослуженє скôнчило ся. Величавымъ голосомъ звѣстили орґаны вѣрнымъ, що вже пора вертатись домôвъ.

Коли Павло сходивъ по сходахъ, що вели зъ церкви, о якихъ пять лише крокôвъ вôдъ себе побачивъ Гальшку, якъ ишла зô своимъ судженымъ.

Єму здалось, що постарѣла ся значно и була якась блѣда, якъ бы недужа. Коли єѣ поглядъ стрѣтивъ ся зъ поглядомъ єго, поблѣдла ще бôльше.

Вôнъ дрожавъ на цѣлôмъ тѣлѣ та не мôгъ вôдвернути очей вôдъ неѣ. Змѣшаный знявъ лишь шапку — и такъ на тôмъ самôмъ мѣсци, де тому пятнайцять лѣтъ першій разъ говорили зъ собою, нинѣ мовчки перейшли попри себе, якъ бы зовсѣмъ не знали ся....

(Дальше буде.)

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.